

Gevoegde zaken C-72/91 en C-73/91

Sloman Neptun Schiffahrts AG
tegen
Seebetriebsrat Bodo Ziesemer der Sloman Neptun Schiffahrts AG

(verzoeken van het Arbeitsgericht Bremen
om een prejudiciële beslissing)

„Artikelen 92 en 117 EEG-Verdrag — Nationale wettelijke regeling
inzake zeevaart — Tewerkstelling van buitenlandse zeelieden zonder
woonplaats of vaste verblijfplaats in Bondsrepubliek Duitsland,
op arbeids- en beloningsvoorwaarden die ongunstiger zijn dan voor
Duitse zeelieden”

Rapport ter terechtzitting	I - 889
Conclusie van advocaat-generaal M. Darmon van 17 maart 1992	I - 903
Arrest van het Hof van 17 maart 1993	I - 927

Samenvatting van het arrest

1. *Steunmaatregelen van de staten — Begrip — Toepassing op zeescheepvaartondernemingen van regeling waardoor zeelieden uit derde landen zonder woon- of verblijfplaats op nationale grondgebied kunnen worden onderworpen aan minder gunstige arbeids- en beloningsvoorwaarden dan voor eigen onderdanen gelden — Voordeel toegekend buiten bezwaar van openbare middelen — Daarvan uitgesloten (EEG-Verdrag, art. 92, lid 1)*

2. *Sociale politiek — Sociale doelstellingen — Programmatisch karakter — Verbetering van levensstandaard en arbeidsvoorwaarden — Rechtstreekse werking — Geen — Eerbiediging van bevoegdheden van Lid-Staten — Nationale maatregelen van sociaal beleid — Toezicht van Hof — Uitsluiting*
(EEG-Verdrag, art. 2, 5 en 117)

1. De toepassing, door een Lid-Staat, op zeeschepen te boek gesteld in zijn internationaal zeeschepenregister, van een regeling waardoor zeelieden uit derde landen zonder woonplaats of vaste verblijfplaats in die Lid-Staat kunnen worden onderworpen aan arbeids- en beloningsvoorwaarden waarop het recht van die Lid-Staat niet van toepassing is en die aanmerkelijk ongunstiger zijn dan die voor zeelieden die onderdaan zijn van die Lid-Staat, is geen steunmaatregel van de staat in de zin van artikel 92, lid 1, van het Verdrag.
2. Het programmatisch karakter van de in artikel 117 neergelegde sociale doelstellingen betekent niet, dat zij geen rechtsgevolg hebben. Zij bieden immers belangrijke aanknopingspunten, onder meer voor de uitlegging van andere verdragsbepalingen en van het afgeleide gemeenschapsrecht op sociaal gebied. De verwezenlijking van die doelstellingen moet niettemin het resultaat zijn van een sociaal beleid dat door de bevoegde autoriteiten moet worden omschreven.

Door haar strekking en algemene structuur beoogt een dergelijke regeling immers niet, een voordeel te verschaffen dat uit staatsmiddelen wordt bekostigd, dat wil zeggen een extra last vormt voor de staat of voor door de staat aangewezen of opgerichte openbare of particuliere lichamen, want zij beperkt zich ertoe, ten gunste van de zeescheepvaartondernemingen het kader te wijzigen waarin de contractuele verhoudingen tussen deze ondernemingen en hun werknemers tot stand komen. De gevolgen ervan voor de berekeningsgrondslag van de socialezekerheidsbijdragen en voor de belastingontvangsten, gebaseerd als deze zijn op het lage loonpeil, zijn inherent aan die regeling en zijn geen middel om de betrokken ondernemingen een welbepaald voordeel toe te kennen.

Dientengevolge kunnen noch de algemene richtsnoeren van het door elke Lid-Staat omschreven sociale beleid, noch in dat kader vastgestelde bijzondere maatregelen voorwerp zijn van rechterlijke toetsing aan de in artikel 117 van het Verdrag neergelegde sociale doelstellingen.

Dat programmatisch karakter impliceert ook, dat ofschoon de verbetering van de levensstandaard en de arbeidsvoorwaarden, naar blijkt uit de preambule en de artikelen 2 en 117 van het Verdrag, een van de voornaamste doelstellingen van het Verdrag is, de Lid-Staten op dat punt beschikken over een beslissingsvrijheid die belet, dat de in artikel 5 van het Verdrag neergelegde verplichting rechten voor de justitiabelen in het leven roept, die de nationale rechterlijke instanties zouden moeten waarborgen.